

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis

Balbín, Bohuslav

Pragæ, 1664

Venerabilis Archiepiscopi tempore famis in pauperes beneficentia, ac
popularitas in omnes. Caput VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42763

factâ, dignè castigavit, & animosè profligavit. *Quinam isti Cunicularij fuerint, ex hac narratione mea facile curiosus Lector intelliget. Sed jam satis de tenebris; ad Arnesti lucem redeamus, vitamq; ejus virtutibus clarissimam latius contemplemur.*

A. 1350.
A. 1361.

VENERABILIS Archiepiscopi
tempore famis in pauperes benefi-
centia, ac popularitas in
omnes.

CAPUT VII.

Fames cru-
delissima.

Eam famem o-
ptimè descri-
psit Cuthenus
A. 1361.

Absolvi tandem, quod bene sit, ædificationes, quas, post Annum 1344. inchoatas, ad Annum 1360. deduxit, *Arnestus*; nunc lætiore stylo ad ordinem temporum revertor. Annum igitur 1360. & 61. magnam *Arnesto* misericordie materiâ suppeditavit, quibus annis, tanta per Bohemiam, agrorum sterilitate, fames exarsit, ut, quamvis in Patria ferace, & quam horreum Saxoniam, Misnia, ac plurium regionum possis dicere, jam fœdi, & ab humano victu usûque remoti gustarentur cibi; deinde cum neque isti sufficerent, ad indignissima quæque facinora prolapsi *Pauperes*, cæde viatorum, villarum & domorum, non nocturnâ, sed diurnâ etiam spoliatione, victum quærent. Accidit aliquando, ut *Cæsarem, ex Basilica Pragensis Ecclesia* redeuntem, mille quingenti circumstiterent; mox in humum prolapsi, miserabili spectaculo, non se nummos petere, sed vitam à Cæsare orare clamabant, panem dissonis, & semimortuis gemitibus iterabant, jam sibi parvisque liberis ac conjugibus fame pereundum. *Imperator* increpitis Proceribus, quòd rem tantam, quæ gereretur, pridem ad se non detulissent, publicam hanc tempestatem pulcherrimo consilio discussit, benignè appellatos
miser-

miseros, jubet sequi, rectaque ad *Vrbis Pragensis* mœnia contendit. Ibi, cibo opportunè recreatis, laborem dividit: Alij fossas circum Urbem agerent, alij saxa molirentur, alij arenam & calcem subigerent, alij cœmenta veherent, tantusque egentium populus affluxit, ut hoc biennio, quæ alijs viginti annis absolvi non potuissent, multitudine hominum, & exercitibus pauperum adjuvantibus, sint perfectæ. His omnibus *Cæsar* optimus, & Patriæ Pater, pro nummis pretio nihil imminuto, quasi fames nulla esset, panes quotidie adnumerabat, eosque domum suam esse, & familiam, quam alendam haberet, jucundè solebat appellare. Ita multis hominum milibus, totiq; *Praga* subventum. At *Arnestus*, qui se ad pauperes adjuvandos Archiepiscopum factum credebat, velut si universa arderet *Bohemia* (cùm ipse divinâ Charitate incensus esset) circumcursare Civitates, præsto omnibus esse, ubi maximè laboraretur, accurrere. Sequebatur plurimi currus onusti panibus & frumento (aliquando etiam piscibus) jubebat famulos in foro Urbium stare, & quæ advexerant, liberaliter dividere. Sæpe etiam, cognito agrotorum periculo, domos Civium adire, pauperes quærere, atque in futuram famem armare. Domini mores imitabatur familia, usq; rerum istiusmodi perpetuò alluefacti, eruditiores alijs in hoc genere, famuli Archiepiscopi habebantur. A. D. 1362. dum sevirer caristia in *Bohemia*, ait vetustissimus vitæ scriptor, in tantum, ut pauperes multi fame morerentur, *Arnestus* magnas panis & frumenti fecit eleemosynas, quibus Pauperes, Civitates, * villas, & oppida, sustentationis presidio cibarentur. Imitatur hanc divitem *Arnesti* I. misericordiam Eminentissimus, Nominis, Virtutis ac dignitatis hæres, *Ernestus* II. Archiepiscopus *Pragensis*, ante cujus domum (quod ipsi vidimus) multæ Pauperum centuriæ sedere solent, nemo enim abire indonatus. De qua Præfulis maximi liberalitate, Epigrammate lusit olim aliquis ex tribu Poëtarum.

Arnesti in
fame studia
& occupa-
tiones.

M. S. Vitis

* forte: vil-
lz.

*Pauper ubiq; jacet, sed ad atria grãdia magni
Præfulis Ernesti, pauper ubiq; sedet.*

N R 2

Do-

Florus l. 1.
Breviarij
C. 13.

Arneſtus oc-
cultos pau-
peres magis
adjuvabat.

Id. S. Vita.

Domus illa Optimi Præſulis, ad quam ſe fame pulſi recipiunt, Arx quædam eſſe videtur. Ex Capitolina arcæ quondam, in ſpeciem fiducia, *Manlius Panes* in hoſtem eſt jacularus; in Domo Archiepiſcopali, fiducia virtutis & Charitatis, Eleemoſyna in pauperes jaçtatur. Sed nos ad *Arneſtum* veterem revolvi par eſt. Præcipuam verò eorum curam ſemper geſſit *Arneſtus I.* (ut vita Scriptor ſignificat) quibus ultra paupertatem & famem, fama etiam eſt tuenda, ne pauperes videantur. Ad ejuſmodi fortuna homines plura, quàm apertè ſoleret, præſidia nummorũ ſubmittebat, quòd & pretioſior beneficentia, & ſibi tutior virtus eſſet, quæ, uno teſte Deo, pauciſque aulicis conſcijs, patrabatur. Habebat enim certos domi Prælatos, quibus unum illud curæ: nobilem paupertatem pecunijs, ab Archiepiſcopo ſubminiſtratis, adjuvare; quam ob rem vitæ Scriptor vetuſtus *Arneſtus S. Nicolao Myrenſi* legitur comparâſſe. Commendant hanc *Arneſti* in miſeros liberalitatem monumenta M. S. omnia: ſed cùm nihilominus pelli fames, inopiã panis crescente, non poſſet, Piſcinas ſuas, quas nuper magno operæ pretio effoderat, aperiri demittique Arneſtus juſſit, *ex iſſq.*, ut ait vitæ Scriptor, *piſces omnes pro amore DEI pauperibus donavit.* Hanc penè regiam liberalitatem periti piſcinarum noſtratum facile æſtimabunt.

Notæ in Caput VII.

De Bohemiæ
fecunditate
teſtimonia
ſæcularium.

Bohemia horreum Miſniæ, &c. De hac Bohemiæ fecunditate, & terra laudibus multi ſcripſere. Noſtros Scriptorum prætereo (nè quis amore Patriæ occupatos dicat) vide quæ Hieronymus Balbus I. C. Italus de Bohemia verſibus cecinit; Item Julius Solimanus S. I. Oratione duplici, quæ Praga edita eſt, de Ingenio Bohemorum; in quibus hanc quoque Bohemiæ dotem expoſuit. Vide Petr. Bertium Hollandum in Tab. Geogr. Mercatorem in Atlante. Bucellinus Ord. S. Benedicti in Tab. Boh. ſic loquitur; Bohemiæ nihil aliud præter ſalem deſſe, ajunt; atqui ſal inge-

ingenijs non deest, &c. Gaspar Dornavius *Silesius* in Principe Juventutis: Germaniæ, *inquit*, delictum & corona Bohemia est. Hercyniâ sylvâ, quasi nativo muro, amphitheatri facie cincta undique & munita: Regio sanè, ut ut flatibus Aquilonaribus obnoxia, cœloque plusculum rigido, adeo tamen opima, salubris, amœna, ut paria facere cum præclarissimis regnis ausit. Cùm enim, solenni aliàs naturæ lege, non omnis ferat omnia tellus, soli in Bohemia benignitas tanta est, quanta & illi & vicinæ sufficiat, copiosissimis tum jumentis, ferisque, tum plantis ac frugibus, hordeo triticoque producendis, cujus sæpe immensæ ruperunt horrea messes.

Plura ex eodem Dornavio viro doctissimo (ut ejus omnes libri indicant,) describere nolo, quia hæc non faciunt. Declarant hanc fertilitatem Bohemia tanti exterorum in Bohemia proximis annis accessus, ut his jam omnia compleantur.

Fossas circum Urbem, &c. *Mœnia Praga Minoris per Montem S. Laurentij ducta hoc tempore fuere, quod Caroli opus Dubravii in historia reprehendit, atq; nimio magnificentie studio ad hæc supervacanea progressum. Huic accusationi facile ipsum, quo condita mœnia sunt, tempus respondet; quo enim alio opere tanta famentium multitudo subito teneri potuisset? deinde negant Munitionum periti inutiliter in urbem hunc Montem acceptum, ex quo nimirum (si cinctus non esset & indefensus) hostes in Vrbes Novam, Veterem & Parvam dominarentur; quod vidit Magnus Dux Waldstainius, eaq; parte Saxonibus, qui Urbem tenebant, depulsis Pragam obtinuit.*

Mœnia S.
Laurentij
Pragæ non
sunt super-
vacua.

L. 22. Hist. Bohem.

Pisces omnes pauperibus donavit, &c. *Arnesti liberalitas hæc fuit. Nam cùm Arnestus, in tantis suis, & Archiepiscopalibus ditionibus, plures quàm mille insignes magnitudine piscinas haberet, quarum singula multis piscium grandiorum (ut Carpionum & Luciorum, &c.) millibus implentur; apparet eum multis hominum millibus, multo tempore alendis suffecisse.*

Arnesti liberalitas.